

denne Sag bragt i. Det gaar med denne Sag ligesom det gaar med Kirkesagen. Kirkesagen staar ikke, som den staar, med det nuværende fuldbaarne danske Folks Billie; den staar som en Lævning fra en anden Tid. Hvis den derimod blev ordnet med denne Forsamlings Bifald, saa kom den til at have dette Præg paa sig, at have det nuværende Folks Bifald, og derfor siger jeg: Jeg skal aldrig være af dem, der spære paa Nar; jeg kan vente, hellere vente med det og saa: saa det, som man vil have det. Naar de Herrer tale om, at her bydes Saameget, at der skal slaas af paa latinist. Stil, at der bydes 2 Klasser, bydes 6 Timer, ja, saa kunde jeg foranlediges til nogle Bemærkninger i den Anledning, men som jeg dog ikke gjerne vil fremsætte, for ikke at komme ind paa Spørgsmaal, der ikke ere meget vel hørte fra den anden Side. Saaledes f. Ex. med Hensyn til de 6 Timer. Jeg vil kun bemærke, at naar der er talt om, at de unge Mennesker overfyldes i Skolerne, saa er dette ganske simpelt begrundet deri, at Lærereffterne ikke have fordyret det, de skulle lære Børnene, for de skulle lære dem det. Havde de derimod en kort, klar og bestemt Forestilling om, hvad det er, de skulle lære dem, saa kunde de lære dem det paa meget kortere Tid. Endnu skal jeg kun bemærke, at vore nuværende Latinistiskoler dog ikke ere andet end i deres Væsen Embedsskoler, i deres Væsen et Apparat, som Staten maa have forud for Universitetet, for at saa de Embedsmænd, som den nu vil have, med de bestemte Kundskaber, som man til enhver Tid ønsker. Saaledes ere de overleverede os fra Gnevælden, saaledes have vi dem den Dag idag, og at det er saaledes, derom har man en Udtalelse fra en af Universitetets Rectorer, som for nogle Aar siden, da der kom et usforholdsmæssigt stort Antal Studerende til Højskolen, sagde, at de endelig ikke maatte gjøre sig Forventninger, thi der var ikke saamange Embeder i Staten at give bort, at de Alle kunde blive forføjede. At det er saaledes, ser man ogsaa af det mærkværdige Misforhold, som vi høre om, hver Gang der er Tale om Lønningsforhold. Saa snart der er Tale om Præsternes Lønning, siger man,

at de ikke kunne blive befordrede, for de ere 40 Aar, og vi hørte om Professorene, at de i Gjennemsnit ikke bleve ansatte, før de vare 37 Aar. Hvorfor? Fordi der er en Overfyldning, som Staten selv har skabt sig. Og hvad har denne Overfyldning til Følge? Den har havt til Følge, at man søger at sætte en Dæmning, saaledes at der dog ikke løber for meget Studenteraand ind i den store Maskine. Derfra kommer ogsaa noget af den saakaldte Overfyldning tilstede; man gjør det sværere og sværere, saa at kun Færre kunne bestaa, og dette forekommer mig som sagt at være en af Grundene til Overfyldningen, som der klages over, foruden den anden Grund, som jeg før nævnte. Der er, siger man, givet en Tvedeling selv i Regjeringens Forslag med Hensyn til Naturvidenskaberne. Ja, jeg havde nær sagt, at jeg ikke vil takke Rogen derfor. I det Land, som har havt H. C. Ørsted, som har stiftet den polytekniske Lærestanstalt og har givet Naturvidenskaberne en saa stor Fremtid, som den har hos os, vilde det virkelig være for galt, om det fremtidig skulde være saa, at de, der ikke havde lært Latin, ikke kunde agtes lige med andre Studenter. Det er altsaa et simpelt Tidens Krav, som der bliver fyldestgjort. Hvis jeg havde den mindste Tro til, at det Forslag, der er opstillet af de ærede tre Herrer under Nr. 2, kunde bane Veien til en Overenskomst, saaledes at det Foreslaaede ikke som en Prøve, men netop ved Regjeringens Smødeføkken virkelig blev indrømmet en af disse Skoler, og da navnlig den, som har saa stort et Krav paa, at dens Midler blive anvendte ikke til en Embedsskole, men til det danske Folks Oplysning og til Udvikling af den danske Folkeeiendommelighed, saa vilde jeg overensstemmende med min Udtalelse ved 2den Behandling stemme for dette Forslag; men jeg beklager, at ingen anden af de ærede Herrer, som vare i Flertallet, hidtil have havt Ordet for at give os en Forklaring af deres Stilling til dette Mindretalsforslag. En saadan Udtalelse venter jeg, og derefter vil jeg rette min Afstemning.

Brig: Jeg maa bede det ærede Thing